

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

w sprawie z protestu J. S.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w O.

3) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Spółecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 czerwca 2015 r.,

postanawia:

**wyrazić opinię, że zarzut protestu jest zasadny, ale pozostaje
bez wpływu na ważność wyborów.**

UZASADNIENIE

Wnoszący protest J. S. sformułował w nim zarzut „sfalszowania wyników wyborów w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w O.”. Skarżący jako dowód wskazał, że głosował w tej obwodowej komisji wyborczej na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania, natomiast z pkt 6 protokołu głosowania sporządzonego przez komisję w tym obwodzie wynika, że liczba wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania wyniosła 0. W

konkluzji - wnoszący protest nie domagał się stwierdzenia nieważności wyborów, ale - ukarania osób odpowiedzialnych za sfałszowanie wyników wyborów.

Państwowa Komisja Wyborcza, odpowiadając na wezwanie Sądu, wyraziła opinię, że nawet w wypadku nieprawidłowego ustalenia wyników głosowania lub nieprawidłowego sporządzenia protokołu głosowania przez Obwodową Komisję Wyborczą nr [...] w O., nie miało to wpływu na wynik wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż różnica głosów pomiędzy kandydatami w ponownym głosowaniu wyniosła 518 316.

Prokurator Generalny wniósł o wyrażenie opinii, że zarzut protestu jest zasadny, lecz naruszenie to nie miało wpływu na wynik wyborów. Równocześnie poinformował, że kserokopię protestu w zakresie, w jakim zawiera zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego, przekazano do Departamentu Postępowania Przygotowawczego w Prokuraturze Generalnej w celu nadania dalszego biegu, zgodnie z przepisami o ustroju i kompetencjach powszechnych jednostek prokuratury.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 1 i 2 Konstytucji RP ważność wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej stwierdza Sąd Najwyższy, a wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm., dalej jako „Kodeks wyborczy”) stanowi, w art. 321 § 1, że protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego. Natomiast § 3 tego artykułu nakłada na wyborcę wnoszącego protest obowiązek sformułowania w nim zarzutów oraz przedstawienia lub wskazania dowodów, na których opiera swoje zarzuty.

Relevantny jest także art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego, w myśl którego przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Zgodnie z § 2 tego artykułu protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, o którym mowa w § 1, lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania. Natomiast § 4 stanowi, że protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że wnoszący protest wyborczy powinien zgodnie z wymogami wyżej przedstawionych przepisów Kodeksu wyborczego sformułować w nim zarzuty dotyczące jego naruszenia, albo dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom - mające wpływ na wynik wyborów, jak też przedstawić lub wskazać dowody uzasadniające te zarzuty.

Istotne znaczenie ma również art. 185 Kodeksu wyborczego, w myśl którego do zadań obwodowej komisji wyborczej należy: 1) przeprowadzenie głosowania w obwodzie, 2) czuwanie w dniu wyborów nad przestrzeganiem prawa wyborczego w miejscu i czasie głosowania, 3) ustalenie wyników głosowania w obwodzie i podanie ich do publicznej wiadomości, 4) przesłanie wyników głosowania do właściwej komisji wyborczej.

Sposób ustalania wyników głosowania w obwodzie oraz podania ich do publicznej wiadomości określają przepisy zawarte w Kodeksie wyborczym oraz regulacje wydawane - zgodnie z art. 160 § 1 Kodeksu wyborczego - przez Państwową Komisję Wyborczą w sprawach związanych z przeprowadzaniem wyborów. Stosownie do art. 75 § 1 Kodeksu wyborczego, obwodowa komisja

wyborcza sporządza, w dwóch egzemplarzach, protokół głosowania w obwodzie właściwym dla przeprowadzanych wyborów. Protokół ten sporządza się według wzoru ustalonego w załączniku nr 1 do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 stycznia 2015 r. w sprawie wzorów protokołów głosowania i protokołu o wynikach głosowania stosowanych w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2015 r., poz. 159). Punkt 6 tego załącznika dotyczy ustalania liczby wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania.

Stosownie do art. 323 § 1 Kodeksu wyborczego, Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów, w postępowaniu nieprocesowym, i wydaje, w formie postanowienia, opinię w sprawie protestu. Przepis § 2 w tym artykule stanowi, że opinia powinna zawierać ustalenia co do zasadności zarzutów protestu, a w razie potwierdzenia zasadności zarzutów - ocenę, czy przestępstwo przeciwko wyborom lub naruszenie przepisów kodeksu miało wpływ na wynik wyborów.

Protest wyborczy J. S. wskazuje na nieprawidłowości w pracy Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w O., która nie w pełni zastosowała się do obowiązujących procedur w zakresie sporządzania protokołu głosowania w tym obwodzie. Ich skutkiem jest pominięcie w punkcie 6 protokołu wyników głosowania w obwodzie w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonego w dniu 24 maja 2015 r. danych wynikających z faktu, że wnoszący protest głosował na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania. Jednak zasadnicze znaczenie dla oceny zasadności wniesionego protestu wyborczego ma ustalenie, czy uchybienie wskazanego organu wyborczego, powodujące naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego, miały wpływ na wynik wyborów. W świetle art. 82 § 1 w związku z art. 321 § 3 Kodeksu wyborczego nie można stwierdzić, aby powyższe naruszenia wpłynęły na wynik wyborów przeprowadzonych w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w O.. Wnoszący protest nie wykazał bowiem, że oddany przez niego głos nie został uwzględniony w pozostałej części protokołu wyników głosowania w obwodzie, w której organ wyborczy zamieścił dane dotyczące liczby wyborców którym wydano karty do głosowania, ustalił wyniki głosowania oraz ustalił, jaką liczbę głosów ważnych oddano na poszczególnych kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Najwyższy uznał, że doszło wprawdzie do nieprawidłowego sporządzenia protokołu przez Obwodową Komisję Wyborczą nr [...] w O. w części dotyczącej ilości osób głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania, jednak ogólna liczba głosów oddanych na poszczególnych kandydatów została prawidłowo podana w protokole. Na podstawie art. 323 § 2 Kodeksu wyborczego wyrażono więc opinię, że zarzut protestu jest zasadny, ale pozostawał bez wpływu na ważność wyborów.